

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תסב

ערב שבת-קודש

פרשת תרומה

ג' באדר ה'תשס"ט

שנת הקהל

יוצא-לאור על-ידי

מכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ג' באדר ה'תשס"ט — " באדר ה'תשס"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ג' באדר	ה' חובל ומוזיק פרק ד-ו.	ה' נחלות פרק י.	מ"ע רלו.
ש"ק	ד' באדר	פרק ז-ח. ה' רוצח ושמירת נפש... בפרקים אלו. פרק א.	פרק יא.	מ"ע רלו. מל"ת רפט. רצו"א.
א'	ה' באדר	פרק ב-ד.	פתח פיך וגוי. ספר שופטים והוא ספר ארבעה עשר.. ה' סנהדרין.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רכה. מל"ת רצה**.
ב'	ו' באדר	פרק ה-ז.	פרק ב.	מ"ע רמוז. מל"ת רצג. רצו. מ"ע קפב.
ג'	ז' באדר	פרק ח-י.	פרק ג.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
ד'	ח' באדר	פרק יא-יג.	פרק ד.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ה'	ט' באדר	ראשית חכמה וגוי. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. ה' מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע רמה.
ו'	י' באדר	פרק ד-ו.	פרק ו.	מ"ע רמה.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
6.02	5.38.3	12.23	11.53	8.59	6.14	5.18	4.56	4.09	ו', ג' באדר
6.03	5.39.0	12.23	11.53	8.58	6.12	5.17	4.55	4.08	ש"ק, ד' באדר
6.04	5.39.8	12.23	11.53	8.57	6.11	5.15	4.54	4.07	א', ה' באדר
6.05	5.40.6	12.23	11.53	8.57	6.10	5.14	4.53	4.06	ב', ו' באדר
6.05	5.41.3	12.22	11.52	8.56	6.08	5.13	4.52	4.05	ג', ז' באדר
6.06	5.42.1	12.22	11.52	8.55	6.07	5.12	4.51	4.03	ד', ח' באדר
6.07	5.42.8	12.22	11.52	8.55	6.06	5.11	4.49	4.02	ה', ט' באדר
6.07	5.43.5	12.22	11.52	8.54	6.04	5.09	4.48	4.01	ו', י' באדר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
6:16	5:18	6:14	5:05	6:15	5:15	6:13	5:00	6:16	5:18
6:21	5:23	6:19	5:11	6:20	5:20	6:18	5:05	6:21	5:23

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

עשיותיו של האדם צריכות להיות "לשמי"

מדוע דווקא במצוות התרומה מצווה התורה שעליה להיות לשם הקב"ה בלבד? • מהות המשכן - עשיית כל דבר לשמו של הקב"ה בלבד • הן עני המשפיל עצמו לקבל צדקה והן אדם השמח בחודש אדר ללא גבול - עליהם לעשות זאת לשם שמים במידה שווה • רק ליהודי הכוח לגלות כיצד הדברים הגשמיים מאוחדים בעצמותו יתברך • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

האתהפכא יהיה לעתיד לבוא, כמו שכתוב: "אז אהפוך אל עמים וגו'";

אמנם, בחודש אדר ישנו גם עניין האתהפכא - "החודש אשר נהפך".

והעניין בזה - מכיוון שבני־ישראל עמדו במסירת נפש במשך כל השנה כולה,¹ היינו, לא רק בתפלת נעילה דיום הכיפורים, אלא בכל השנה כולה, שזהו עניין של יציאה ממדידה והגבלה, שהרי מצד מדידת והגבלת הזמן יש חילוקים בשינויי הזמנים, ואילו הם עמדו בתנועה של מסירת נפש בכל הזמנים בהשוואה - הנה על־ידי זה הגיעו בעבודתם לבחינת אתהפכא.

וכן הוא בכל שנה ושנה, שבבוא חודש אדר, הנה כל ימי החודש הם בבחינת אתהפכא.

ומצד זה הנה גם השמחה שבחודש אדר היא

א. ענינו של חודש אדר הוא - "והחודש אשר נהפך",¹ בחינת אתהפכא.

ככלל, הרי העבודה עתה היא (לא באופן של אתהפכא, אלא) באופן של אתכפיא, וכאשר חסר בעניין האתכפיא, אין זו "עבודה", כיוון שעיקר העבודה היא - אתכפיא,

וכמבואר בתניא² בפירוש "עובד אלקים",³ "שעובד הוא לשון הווה שהוא באמצע העבודה שהיא המלחמה כו'", ולולי זאת, נקרא "אשר לא עבדו",³ או שהוא צדיק ש"נקרא עבד ה' בשם התואר . . (ש)כבר עבד וגמר לגמרי עבודת המלחמה כו'", ואילו עניין

(1) אסתר ט, כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. רמ"א או"ח סתרפ"ח ס"ז.

(2) פט"ו.

(3) מלאכי ג, יח. וראה חגיגה ט, ב.

(4) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

(5) ראה תו"א מג"א צז, א. ובכ"מ.

עני, כך, שלא נתכוון כלל לתת לעני, הרי כיוון שהעני קיבל את ממונו, קיים בכך עניין של צדקה. וכמו כללות מצוות שכחה¹⁴.

ואינו מובן: בשאר המצוות שבהם נוגעת יותר הכוונה - לא הבהירה התורה שצריכות להיעשות לשמו יתברך, "לי", ודווקא בנתינת נדבות עבור המשכן - שלכאורה הרי זה ברוגמת נתינת צדקה, שלא נוגעת כל כך הכוונה, ובלבד שיכנה המשכן - ואמרת התורה שצריך להיות "לי", "לשמי"? והביאור בזה - שכל עניין המשכן הוא¹⁵ שיהודי יאחד את כל ענייניו עם הקב"ה, ועד שבדברי הרשות שלו יהיה "דעהו"¹⁶, ולכן מובן שבעניין זה נוגע שיהיה "לי לשמי", כיוון שזהו כל עניין המשכן - הייחוד עם הקב"ה.

ד. ויש להוסיף בביאור השייכות ד"לי לשמי" עם עניין "בכל דרכיך דעהו"¹⁵ - בהקדם דיוק לשון הפסוק "ויקחו לי תרומה":

לכאורה היה מתאים יותר הלשון "ויתנו לי תרומה", שהרי צריכים ליתן את התרומה, ונתינה זו צריכה להיות "לשמי"; ולמה נאמר "ויקחו לי תרומה", שלקחת התרומה צריכה להיות "לשמי"?

אך העניין הוא - שבכך מרמזת התורה שקבלת הצדקה על-ידי העני צריכה להיות לשמו יתברך¹⁷:

ידוע שהקב"ה קבע בסדר הבריאה שיהיו עשיר ועני, והעני יהיה זקוק אל העשיר, בכדי שיהיה בעולם עניין משפיע ומקבל, עניין הצדקה¹⁸.

- האמת היא שהקב"ה זן את העולם כולו בטובו כחן בחסד וברחמים¹⁹. הוא יתברך בעצמו מפרנס את כל העולם, עניים ועשירים. אלא שמפרנס את העניים באופן שנותן את חלקם אל העשירים שיתנו אותו לעניים. ובמילא, הצדקה שהעשיר נותן לעני

ללא הגבלות. ושמחה זו צריכה להתחיל כבר משבת מברכים החודש⁶.

* * *

ב. בשנה פשוטה מסתיימים העניינים ד"שובבי"ם" בפרשת משפטים⁷, שאז מתתקנים כבר כל העניינים, ומתחילים לקרוא פרשת תרומה, שתוכנה - "ועשו לי מקדש (מקדש דאיקרי משכן ומשכן דאיקרי מקדש"⁸) ושכנתי בתוכם"⁹.

ג. על¹⁰ הפסוק¹¹ "ויקחו לי תרומה", אומר רש"י "לי לשמי", היינו, שנתינת התרומה לנדבת המשכן תהיה בשביל הקב"ה, ולא בשביל פניות צדדיות. ואינו מובן: מדוע דווקא במצווה זו הזהירה התורה יותר מבשאר מצוות, שעשייתה תהיה לשמו יתברך - כל המצוות צריכים לעשות לשמו ומדוע אומרת זאת התורה במיוחד במצווה זו? ולכאורה - הרי אדרבה: ידוע מאמר הבעל שם טוב¹² שישנם עניינים שבהם לא נוגעת כל כך הכוונה (כמו בכל המצוות), עניין אחד הוא - טבילה במקווה: אפילו אם הטבילה היתה בשביל טעמים אחרים, ולא בשביל טהרה, ויתירה מזה, אפילו אם לא נתכוון כלל לטבול, אלא נפל עליו הגל, אזי נעשה טהור¹³. ועניין שני - נתינת צדקה, שבה לא נוגע כל כך הטעמים שבגללם נותן צדקה, ויתירה מזה, אפילו אם נתינת הצדקה היתה ללא כוונה כלל, שאיבד ממון ומצאו

(6) ראה גם שיחת ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח וער"ח אדר תשט"ז בתחלתה (תו"מ חט"ז ע' 97). וש"נ.

(7) ראה נטעי גבריאל (הל' חנוכה) ימי השובבי"ם ע' תלג ואילך. ע' תעב ואילך. וש"נ. וראה גם התוועדיות תשמ"ט ח"ב ע' 185 הערה 60. וש"נ.

(8) עירובין ב, סע"א.

(9) תרומה כה, ח.

(10) מכאן עד סוף סעיף ה - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידית), ונדפס בלקו"ש ח"ג ע' 908 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(11) תרומה כה, ב.

(12) ראה ספר בעש"ט עה"ת יתרו סי"ד הערה יט. ר"פ תרומה. ראה סי"ב. מגדל עז (כ"פ), תש"מ) ע' תכה הערה 2. וש"נ.

(13) ראה חגיגה יט, א.

(14) ספרי ופרש"י תצא כד, יט.

(15) ראה לקו"ש ח"ג ע' 907 ואילך.

(16) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

(17) ראה ג"כ כש"ט סת"ל.

(18) שמור"ד פל"א, ה. הנחומא פרשתנו ט. ד"ה תקעו תרכ"ח פ"ב ואילך (סה"מ תרכ"ז ס"ע תכט ואילך).

(19) נוסח ברכה א' דברהמ"ז.

אינה מה שנותן משלו, אלא זהו חלקו של העני שנתן הקב"ה בפיקדון לעשיר²⁰.

וכיוון שהקב"ה מפרנס את העניים, הרי היה יכול לתת את החלק שלהם באופן ישיר אליהם²¹; ולמה אופן הנתינה אליהם הוא על-ידי העשירים? – והמענה על זה, כאמור, כיוון שהכוונה העליונה היא שיהיה חסד וצדקה בעולם, ואם כל אחד היה מקבל השפעתו שלא באמצעות מישהו אחר, לא היה צדקה וחסד בעולם. –

וזהו מה שדורשים מהעני המקבל – שלקיחת הצדקה תהיה בכדי למלא את הכוונה העליונה, שלקיחת

עושה זאת מן הסתם לשמה.

(ב) כיוון שבנתינת הצדקה מקיים הנותן מצווה, הנה כאשר יהודי עושה מצווה, עושה זאת מן הסתם בשביל הקב"ה.

נוסף לכך יש גם עצה – ליתן צדקה ללא פרסום, מתן בסתר, שאז נקל יותר לפעול בעצמו שתהיה הנתינה לשמה.

מה שאין כן בקבלת הצדקה – הרי: (א) העני ואביון אינו צריך להתייגע בעצמו בכדי ליטול את הצדקה; הוא מקבל את הצדקה להחיות נפשו ונפשות בני ביתו (ועד כדי כך ההכרח בדבר, שאינו

למה אופן הנתינה לעניים הוא על-ידי העשירים? – והמענה על זה, כיוון שהכוונה העליונה היא שיהיה חסד וצדקה בעולם

מתחשב בקשיים, ומבזה ומשפיל את עצמו²⁴, כיוון שזקוק לכך). (ב) הוא לא צריך להתכוון לקיים מצווה בכך, שהרי הוא עושה זאת כדי שיוכל לפרנס את עצמו ובני ביתו.

ולכן זקוק המקבל להוראה ונתינת-כוח מיוחדת מהתורה, שגם פעולתו בקבלת הצדקה תהיה "לשמי". כיוון שנדרש מיהודי "בכל דרכיך דעהו", שכל ענייניו יהיו חדורים בקדושה – הרי אין נפקא-מינה מה היא עשייתו, אם הוא צריך להכריח את עצמו לעשות זאת, או שזהו דבר המוכרח לו; עניין של עונג או היפך מזה – כל מה שעושה צריך להיות לשמו יתברך, "בכל דרכיך דעהו".

ולכן, ההוראה שתהיה העשייה לשמו יתברך, מרמזת התורה בעניין עשיית המשכן – כי, כאמור לעיל, עניין "ועשו לי מקדש" הוא העניין ד"בכל דרכיך דעהו".

1. וכן הוא גם בנוגע למדובר לעיל אודות השמחה בחודש אדר, שהיא שמחה בלי גבול – שגם היא

(24) וכפי שדרשו רז"ל (ברכות ו, ב) על הפסוק (תהלים יב, ט) "כרום זולת לבני אדם" – "כיוון שנצטרך אדם לבריות פניו משתנות ככרום" (מהנחה בלתי מוגה).

שתהיה עשיית צדקה בעולם. וזהו ציווי התורה "ויקחו לי תרומה", שלקיחת הצדקה תהיה לשמי.

ה. ציווי והוראת התורה מהוה נתינת-כוח. ובכן, היכן צריכים נתינת-כוח במיוחד כדי לפעול בעצמו שתהיה הפעולה לשמו יתברך – ב"ויקחו". ב"ויתנו" – אין צורך בנתינת-כוח מיוחדת שיהיה לשמה, כי (אף-על-פי שבנתינת הצדקה לא נוגעת כל כך הכוונה, כאמור לעיל, מכל מקום מובן, שזהו מן הסתם לשמה, כי):

(א) ממון הוא דבר שבו יכול לקנות חיי נפשו²², ובפרט אם התייגע על זה בכל כוחות נפשו²³. ואם כן, כאשר פועל בעצמו אתכפיא ליתן את הממון לצדקה,

(20) ראה אוד"ח פרשתנו כב, ד. אלשיך משלי יח, טז. ראב"ע שם יט, יז. סה"מ קונטרסים ח"א קיט, א. ועוד.

(21) ב"ב י"ד, א. נתבאר בד"ה א"ר שמואל בר נחמני תר"ץ (סה"מ קונטרסים שם).

(22) תניא פל"ז (מח, סע"ב).

(23) וכפי שרואים במוחש אצל בעלי עסקים, שמתייגעים בהעסק בכל עשר כחות נפשם, ולפעמים – ב"עשרים גרה" (ראה בהמאמר בסופו (לעיל ע' 380)), היינו, שמנצלים גם את עשר הכחות של נפש האלקית (מהנחה בלתי מוגה).

לי תרומה:

ובקהרם המבואר בתניא³⁰ "מה שכתוב בוהר הקדוש³¹ על פסוק ויקחו לי תרומה, דלי כלומר אותי, והוא ליהלמימר ותרומה, אלא משום דכולא חד", היינו, שה"תרומה" היא חד עם הקב"ה ("לי").

ומזה מובן, שאף שה"זהב וכסף ונחושת" ושאר הדברים ("יג או ט"³²) שנמנו בכתוב הם דברים גשמיים, הרי האמת היא שמצד עצמם הם "כולא חד" עם הקב"ה, כיוון ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה"³³, ולכן, יכולים לעשות מהם מקדש לה', כיוון שצריכים רק לגלות את מציאותם האמתית, מן ההעלם אל הגילוי בלבד.

אלא שעניין זה הוא בכוחם של בני־ישראל דווקא - "דבר אל בני־ישראל ויקחו לי תרומה":

אף־על־פי שהדברים הגשמיים מצד עצמם הם כולא חד עם הקב"ה, וצריכים רק לגלות זאת מן ההעלם אל הגילוי, מכל מקום, גם לגלות דבר כזה יכולים רק נשמות ישראל, כי, לנשמות ישראל "האט זיך מהותו ועצמותו יתברך אָפּגעגעבן" [=נתן להם עצמות ומהות את עצמו] באופן שיוכלו לקחת אותו ("כאילו נתן לנו את עצמו כביכול"³⁴), ולכן יכולים הם לגלות את כוח העצמות שישנו בדברים הגשמיים³⁵.

ועל דרך המבואר לעיל³⁶ בעניין "כי תקנה עבד עברי"³⁷ דקאי על משה רבינו שהוא ממשך דעת בנשמות ישראל - שהאפשרות להמשכת הדעת בנשמות ישראל היא מפני שבשרשם יש בהם בחינת הדעת, וצריכים רק לגלות מן ההעלם אל הגילוי, ואף־על־פי־כן, גם ההתגלות מן ההעלם אל הגילוי יכולה להיות בכוחו של משה דווקא, בגלל שייכותו למדרגה זו, שעליו נאמר³⁸ "מן המים משיתיהו".

צריכה להיות מצד ציוויו של הקב"ה שציוה לשמוח בחורש אדר.

ואף־על־פי ששמחת פורים צריכה להיות שמחה גופנית, כמבואר בלבוש²⁵ החילוק שבין חנוכה לפורים, שחנוכה קשור עם רוחניות, ופורים קשור עם גשמיות, וכשם שאז היתה השמחה בגשמיות מצד היציאה "מאפילה לאור גדול", כך גם בכל שנה ושנה צריך להיות נרגש גדול השמחה מצד הצלת הגוף כפשוטו, מכל מקום, בזה גופא צריכה להיות נרגשת הכוונה - לשמו יתברך.

אין נפקא־מינה כלל אם המדובר הוא אודות עני צריך לקבל צדקה להחיות נפשו או המדובר הוא אודות מי ששמו בשמחה גדולה על הצלתו מאפילה לאור גדול; שני העניינים צריכים להיות בהשוואה, כי, כל העניינים צריכים להיות "לי לשמי"²⁶.

* * *

ז. בפרשת תרומה . . נאמר "דבר אל בני־ישראל ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף ונחושת וגו' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"²⁷, היינו, שנצטוו לקחת דברים גשמיים ולעשות מהם מקדש, אודותיו מבטיח הקב"ה להשרות בו שכינתו, "ושכנתי בתוכם".

וכשם שהדברים אמורים בנוגע למשכן והמקדש, כן הוא גם בנוגע לבתי־כנסיות ובתי מדרשות, שהם "מקדש מעט"²⁸.

וכן הוא גם בנוגע למקדש הפרטי שבכל אחד ואחד מישראל - כמרומו בדיוק הלשון "ושכנתי בתוכם", "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד"²⁹ - שכאשר בונה בית בישראל, בנין עדי עד, צריך לקחת דברים גשמיים ולעשות מהם מקדש לה'.

ח. ויש לומר, שהנתינת־כוח לעשות מהדברים הגשמיים מקדש לה' מרומזת במה שנאמר "ויקחו

(30) פרק מז.

(31) ח"ב קמ, ב.

(32) נסמן בלקו"ש חכ"א ע' 153.

(33) שהש"ר רפ"ח. וראה רד"ה באתי לגני ה'ש"ית (סה"מ תש"י ע' 111).

(34) תניא שם.

(35) ראה לקו"ש ח"ו ע' 23 ואילך, ובהערות שם. ח"ב ע' 74 ואילך, ובהערות שם.

(36) ד"ה ואלה המשפטים (לעיל ע' 231 ואילך).

(37) משפטים כא, ב.

(38) שמות ב, יו"ד.

(25) או"ח סתר"ע סק"ג.

(26) חסר הסיום (המול).

(27) כה, ב"ח.

(28) יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

(29) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

למאמרם של הרביים ש"עיקר שכינה בתחתונים
היתה",

ורק אז משלימים בפועל את הדברים שנאמרו
על-ידי משה רבינו לפני אלפי שנים - שנעשה
בפועל העניין ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

ש"פ משפטים, מבה"ח אדר ה'תש"כ. 'תורת מנחם' כרך כז
עמ' 389-393. וראשי-דברים בעת קבלת-פנים - ז' אדר-ראשון
ה'תשי"א. 'תורת מנחם' כרך ב עמ' 249-250. בלתי מוגה)

ט. ולא לדרשה קאתינא, כי אם, שיבואו הדברים
בעבודה בפועל.

עשיית מקדש לה' מדברים גשמיים - הוא
עניין שנתפרש בתורה כבר מזמן... והכול יודעים
שהכוונה היא גם למקדש שבכל אחד ואחד
מישראל, וכמו כן יודעים גם דברי הזהר בפירוש
"לי תרומה" שכולא חד, ואף-על-פי-כן, היו צריכים
שאדמו"ר הזקן יכתוב זאת בספר התניא, ולאחרי
זה יבואו רבותינו נשיאינו ויבארו את הדברים, ועד

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'
ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

לראות שתכלית הגלות היא הגאולה

'סמל' הממחיש את הגאולה

הביאור בפירוש רש"י בעניין "עצי שיטים" . . "יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם וציוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים כו".
[. .] נשאלת השאלה אצל "תלמיד ממולח":

מהו אמנם גודל ההכרח בפעולתו של יעקב אבינו בהבאת ונטיעת ארזים במצרים לצורך עשיית המשכן מאתיים ועשר שנים לפני הציווי של עשיית המשכן?!

והביאור בזה - מרמז רש"י ב"יינה של תורה" בהזכירו את שמו של בעל המאמר "רכי תנחומא":
תנחומא הוא מלשון תנחומין, ולכן פירש רבי תנחומא ש"יעקב צפה ברוח הקודש" וכו' מכיוון שעניין זה מהווה נחמתן של ישראל:

כאשר בני-ישראל נמצאים בגלות מצרים במצב דקושי השעבוד עד לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" כו' וכו' - הרי מלבד ההבטחה ד"ואנכי אעלך גם עלה", שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים מכיוון שצפה ברוח הקודש ש"עתידין לבנות משכן במדבר", ו"ציוה לבניו (ובניו לבניהם אחריהם, וכן הלאה) ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים"!

כלומר עצי שיטים לצורך עשיית המשכן גופא - היו יכולים אמנם להשיג גם באופן אחר, אבל, כדי שתהיה נחמתן של ישראל (ענינו של רבי תנחומא) - הוצרך יעקב אבינו להביא ארזים ולנטעם במצרים, ולצוות לבניו שייטלום עמהם כשיצאו ממצרים, כדי שבמשך כל זמן גלות ושעבוד מצרים יהיו לנגד עיניהם עצי הארזים שנטעם יעקב אבינו על מנת שייטלום כשיצאו ממצרים, היינו שעצי ארזים אלה מסמלים וממחישים את גאולתן של ישראל.

גאולה כפשוטה ולא בדרך "דרש"

ומכאן באים לעניין של נחמה גם בנוגע לגלותנו זה אחרון:

כשנמצאים בחשכת הגלות, "כל הגלויות נקראו על שם מצרים" במדבר העמים "נחש שרף ועקרב וצמאון גו", חושך כפול ומכופל של עקבות משיחא - אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיוון שיודעים שהתכלית והמטרה היא "לבנות משכן במדבר", היינו לעשות ממציא את ה"מדבר" משכן ומקדש לו יתברך, דירה לו יתברך בתחוננים. עד לסיום הציווי "ועשו לי מקדש" כפשוטו בבית המקדש השלישי שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, משכן המדבר.

[. .] מכיוון שלאחר כל זה עדיין לא בא - מתעוררת השאלה והדרישה והצעקה האמיתית של בני-ישראל: "עד מתי?!... והמענה היחיד לשאלה ודרישה וצעקה זו הוא - שהקב"ה ממלא את בקשתם ודרישתם של ישראל, ומביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, גאולה כפשוטה בפועל ממש!

וכמרומו בדיוק לשונו של רש"י "פירש רבי תנחומא" - שעניין הנחמה (תנחומא) הוא באופן של "פירש": לא דרש, דרוש ופשט'ל יפה, כי אם פשטות העניין, היינו נחמה וגאולה כפשוטה ממש, שהרי לא ייתכן שה"גלות" יהיה בפועל ובפשטות, ואילו הנחמה - באופן של "דרש" בלבד...

(התוועדות' תשמ"ז כרך ב, עמ' 548-550 ואילך)

על קרנות וקופות גמילות חסדים

**"אם כסף תלווה", שנאמר בפרשה הקודמת, מוביל לעיסוק בקרנות
גמ"ח שהרבי ייסד או תמך בהקמתן • מ"קרון גמ"ח שלי", במסגרת
אגודת חסידי חב"ד בארץ הקודש, ועד גמ"ח לביסוס שכונות יהודיות
בחו"ל • הרבי מעניק הלוואות לשלוחים בעקבות לחץ החובות המעיק
עליהם • וגם: סיפור הקמת הגמ"ח בצפת**

מקום ועל-פי פסק דין חכמינו זכרונם לברכה עניי
שכניו ועירך קודמין (כולל עשירים אשר באותה
שעה עניים הם),

תהיה שימת לב הדרושה ומתאימה לחשיבות
העניין וגודלו לנתינת גמ"ח שמטרתן והתוצאות
שלהן הוא - ביסוס השכונות בהן בני-ישראל דרים
(דירה כדבעי - היינו ביחד עם בית הכנסת ובית
המדרש ומוסדות חינוך הכשר ומוסדות גמ"ח),
ביסוס אמיתי היינו הכולל גם שיפור והתפשטות
בכמות ובאיכות.

"חבר במוסד של חסד"

בשיחה המיוחדת על שלילת תופעת ההגירה
משכונות יהודיות בארצות הברית, שאותה הגיה
הרבי ונדפסה בשעתו ב'הפרדס' (ומשמם גם בלקוטי
שיחות כרך ו, הוספות לפרשת משפטים עמ' 354),

על קרון הגמ"ח של הרבי, במסגרת אגודת
חסידי חב"ד בארץ הקודש, אנו למדים ממכתבו
של הרבי בי"ג כסלו תשט"ו (אגרות קודש כרך י,
עמ' קמ): "בשאלתו אודות צדקת מספר ימי השנה
הרי יכניסום בקרון גמ"ח שלי הנמצא לעת עתה
על-ידי אגודת-חב"ד".

גמ"ח לביסוס שכונות יהודיות

ככ"א שבט תשל"ד כותב הרבי למו"ה אברהם
מאלצבערג (אגרות קודש כרך כט, עמ' צא): "מהיר
. . והזכות הגדולה כל כך של ייסוד קופות גמ"ח
תעמוד לכם" (הדברים תורגמו מאידיש).

לאחת מהנהלות הגמ"חים בשכונת קראון
הייטס (נספח ב'אוצר המלך' כרך א, עמ' 132)
כתב הרבי:

ובוודאי אשר, מתאים להמצב המיוחד בכל

מתבטא הרבי:

מלבד כל הנזכר לעיל הרי הגירה זו משכונה לשכונה נוגעת למעמדם ומצבם הרוחני של היהודים המהגרים עצמם ועוד יותר לבניהם ולבנותיהם. וכל כך למה?

כי במשך התיישבותם והיאחזם באיזו שכונה, הרי כל אחד ואחד היה בסביבה יהודית מסויימת: השתייך לחברה זו או אחרת של תלמוד תורה ברבים, השתתף בשיעור קבוע של תורה - חברת משניות, ש"ס וכדומה. היה חי ופעיל בבית הכנסת הקבוע שלו. נוסף על היותו חבר במוסד צדקה או חסד... אבל במקום מגורו החדש תוגרע ותחסר לו נחלה קדושה זו על כל פנים עד שיתגלגל לסביבה החדשה, וחבלי קליטה - דורשים זמן ומרץ ולא תמיד קלים ומצליחים הם...

בחדש מנחם אב תשמ"ז חולל ספר תורה על-ידי אינשי דלא מעלי בבית כנסת חב"ד בשכונת גבעת שאול בירושלים. הרבי כתב שורת הוראות וביניהן (היכל מנחם כרך ב עמ' מא): "ייסוד קרן גמילות חסדים בבית הכנסת ומה טוב נתינת גמ"ח הראשונה בפועל באותו היום [=בבית הכנסת]".

עזר לשלוחים מקרנות ציבור

בהתוועדות שבת קודש פרשת חיי שרה תשמ"ח הכריז הרבי על הענקת מענקים מיוחדים לשלוחים וכן נתינת גמ"ח לתשלום חובותיהם.

בהמשך לכך, כתב הרבי שורת הנחיות

למזכירות ('מאוצר המלך' כרך ב עמ' 70):

המדובר על דבר העזר על-ידי מענק והלוואה - היה מילתא בטעמא שהזמן גרמא וכפי שנתבאר בעת ההתוועדות והדיבור על דבר זה: היות שהשלוחים שי' הצליחו ומתוך עבודתם במסירות ויצליחו בעזרת ה' עוד יותר ויותר אבל מאידך גיסא - לחץ החובות פוגע במנוחת הנפש שלהם, ונוסף על זה - כמה מהם מוכרחים לתת מזומנם ומרצם לתשלום החובות (ובפרט אלה הנחוצים ביותר),

לכן יקבלו בעזרת ה' - על-פי אישור רשמי של רואה חשבון רשמי (כי העזר הוא מכספי ציבור וקרנות שלו, ואין לקחתם אלא על-פי שולחן ערוך) - העזר הנ"ל.

ע"פ הנ"ל מובן שהמדובר הוא בשלוחים (ולא

פולין - פלז - פלז
Tel. HYachnik 3-9230 Cable: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק ארמו"ר מנחם מענדל שלימ"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ח, י"א סיון תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"ב עוסק כצ"צ וכו'
מזה"א ארי"ל ליב שי'

שלום וברכה!

פצו"ב העתק מכתבנו מכ"ג אדר תשל"ה,
ונא להודיענו בהקדם:

(א) מה נעשה בהמשך להמכתב הנ"ל,
(ב) הנעשה בהגמ"ח הזה בכלל.

בת"ח לספרע וברכה כס"ס

הרב ח.ס.א. חידקוב

על-פי 'תשורה', קריית חב"ד צפת, כ"ה טבת תשס"ט, עמ' 176-178).

ומעשה שהיה כך היה:

בחדש מרחשוון תשל"ד, שהה הגה"ח הרב אריה לייב קפלן בחצר הרבי, לאחר שכמה חודשים קודם לכן נשלח לצפת על-ידי הרבי לייסד ולפתח את הקהילה החב"דית בעיר. באותו ביקור נצטווה לייסד קופת גמילות חסדים (בדיווח הרב קפלן נאמר: "היות והציעו ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א", ובמכתב הר"א וולף: "הרחמ"א שי' [חדקוב] אמר לו שכ"ק אד"ש עומד לייסד גמ"ח בצפת").

הענקת השם של אחי הרבי הוצעה על-ידי הרב קפלן לרבי (בי"ח שבט, וכן במכתב למזכירות

מיום י"ט שבט), ובה' ניסן של אותה שנה מדווח הרב קפלן לרבי: "מה שהתעכב עניין זה עד עתה: לאחרי ההסכמה בנוגע להשם צריכים לעשות חותמת מיוחדת... להכניס את התקנות עם החותמת למשרד הפנים... להדפיס התקנות בעיתון ולהמתין זמן מסוים, ואחר כך נכנס הגמ"ח בתקפו".

בט' אייר תשל"ד כותב הרב חדקוב לרב קפלן: "לאחר שזה מזמן שאשרנו הצעתו על דבר כינוי שם הגמ"ח שכצפת, נא להודיענו אם בא כבר הדבר לפועל, הקיים כבר הגמ"ח, ולשלוח לנו איזה טופסים מהגליונות - סטיישנערי [=נייר

במוסדות וכיוצא בזה) בחובות ודעפיציט המבלבלים עתה (ולא באלה שלפני כמה שנים, או של קניית בניינים וכיוצא בזה).

וכיוון שדורשים דווקא דיוק בפרטיות ודווקא מומני בעצמי וכו', יגבילו החובות לשנות: ערב שמיטה, שמיטה והקהל [תשמ"ו-ת] עד סופה כשיגיע זמן החובות בפועל... [וראה שם עמ' 71, המשך לזה].

מייסד קרן גמ"ח בצפת

בי"ג אייר תשל"ד נפתחה על-ידי בית-הכנסת חב"ד בצפת קרן גמ"ח בשם 'קרן ישראל אריה לייב', על שמו של אחי הרבי ז"ל (כל הבא להלן

AGUDAT KIRYAT CHABAD LUBAVITCH SETTLEMENT IN ZEPAT	אגודת קרית חב"ד בעירי' צפת חי'
ביה"ט יום י"ט סיון תשל"ה	
אל מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א	
הנני להודיע הפרטים בקשר להגמ"ח.	
א) כאשר הביע המכתב הראשון ממזכירות כ"ק אד"ש נכתב מכתב לגב' מנדלוביץ (אלא שבשעת לא נשאר העתק מזה) בנוגע לכל הפרטים.	
ב) הדפיסים עכשיו: א. בלבקים ב. דו"ח מסודר ממה שפעל במשך השנה כולל דו"ח כספי. הנ"ל האעכב בגלל שרוצים להדפיס שמוח הקרנות ע"ג הבלבקים, ובינתיים בהיו סיכויים ליסוד קרנות נוספות, ובמי שאכן התברר את"ב שנהווססו כטה קרנות ובלהלץ.	
ג) המנהל בשועל של הגמ"ח הר"ר אלי' פרידמן עשה העמולה רחבה ליסוד קרנות נוספות ולקבלת הרומות והצליח בזה מאד. כשנתיסד הגמ"ח הי' בערך 7,000 ל"י בקופה, והיום יש למעלה מ. 20,000 ל"י.	
ד) דו"ח מסודר מודפס יופיע מוד ימים מסויים ובו כל הפרטים כנ"ל, וכמוכן ישלח מיד למזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א.	
ה) במכתב שבדו"ח הנ"ל מוזכרה הגב' הנ"ל במיוחד לטובה אשר זכתה שעי"י בתיסוד הגמ"ח.	
ארי' לייב קפלן עירי' צפת	

הרבי לתקנון הגמ"ח, כאשר בשולי המכתב בקשה לזירוז, כדי ש"יוכל הגמ"ח להתחיל כבר בפעולות ממשיות".

ושוב משגרת המזכירות מכתב בכ"ג באדר תשל"ה, ובהמשך לו גם מכתב בי"א סיוון תשל"ה [העתק המכתב מועתק בזה], ובו נכתב:

מצורף בזה העתק מכתבו מכ"ג אדר תשל"ה, ונא להודיענו בהקדם:

א. מהנעשה בהמשך למכתב הנ"ל.

ב. הנעשה בהגמ"ח הזה בכלל...

בתשובה, כתב הרב קפלן בי"ט סיוון תשל"ה:

המכתבים), והעתק התקנון המאושר, באם יש כבר בזה".

לפי מה שנמסר לרב קפלן נראה כי בראשית הדברים אמורה היתה מזכירות כ"ק אדמו"ר לשלוח סכום כסף. ואמנם, לאור אותו מכתב מט' אייר, מדווח הרב קפלן בי"ג אייר:

"כמה אברכים נדבו כסף היום לגמ"ח שעל שמו באופן שהיום נפתח הגמ"ח בשעה טובה ומוצלחת, אף שהכסף ממזכירות כ"ק אד"ש טרם הגיע".

בי"ב מנחם אב תשל"ד משגר הרב חדקוב מכתב לרב קפלן ובו התייחסויות מפורטות מהערות

ט ו ז כ י ל י ח
ביק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
 קיר קהילתי 10
 פ.א.
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 the Lubavitcher Rabbi
 777 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 14 N.Y.

ב"ח, י"ב מנחם אב תשל"ד
 ברוקלין, נ.י.

הדו"ח אי"א נז"ל צומח בא"ש נב"ג
 סוד"א אר"ז ל"ב ט"ז

שלום וברכה!

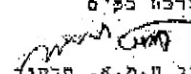
להצעת התקנון של הגמ"ח בצפה ששלח הנאיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להעיד כדלקמן:

(1) (לסימן 5, סעי' א') לאתרונה אין נהוג להוסיף חזשים בנשיאותי, ובכלל כושלל - שהרי ע"כ הנוסח הנני אחראי על כל הנעשה ע"י כאג"א!

(2) (שם סעי' ז') עפ"ז - הרוב דחההלה יכול חנפ"י להתדבר ביניהם ולהוציא את המיעוט (ובכן המיעוט שיבחר במקומו) עד שיבחר המיעוט כרצונם.

(3) (לסימן 6, סעי' א') כנ"ל (1).

כדאי שיראו חקנון קרני גמ"ח דאג"א עם הקוימים מבצר - ויעשו בצרך כמותו.

בברכה כפ"ס

 הרב ח.מ.א. חדקוב

נ.ב. במא יזדרז בכל התכנון ההכרחיות בכדי שפעולההי"ת יוכל כבר הגמ"ח להתחיל בפעולות ממשיות, ונא להודיענו מהנעשה בזה.

פרק הרבנית נ"ע

אמירת פרק הרבנית

קראתי בעניין רב את המאמר ב'התקשרות', בדבר סדר אמירת פרקי התהילים שלאחר התפילה. אך תמהתי בראותו מביא את המנהג החדש בדבר אמירת פרקה של הרבנית ע"ה. מתי נברא מנהג זה? הרבנית היא כמוכן אשה צדקנית, רעייתו של רבנו זי"ע, אך מכאן עד 'נשמה כללית' ו'התקשרות' עוד מרחק רב.

ומה שנהגו כמה יחידים לומר את פרקה לפני פטירתה, הוא על-דרך אמירת פרקו של כל בן משפחה, לזכותו (ועל-דרך-זה יהיה לימוד משניות לעילוי נשמתה), אך לאחר הפטירה - האמירה הוא משום התקשרות, וזאת לא מצינו.

מנהג זה של אמירת פרק הרבנית, הוא מהמנהגים החדשים שלא היו מקדם (ומטעמים מוכנים נתרבה אצל הנשים), ולאחרונה נתפרסם על-ידי ה'דבר מלכות', אך אין מקומו בגיליון המיוחד 'התקשרות'. אשמה לשמוע דעתכם בזה.

הרב שמעון העלינכער

תגובה

א. לשיטתיה, לא הבנתי מה החילוק בין לפני ואחרי ההסתלקות - הרי להדיא הביא רבנו בנדון זה מאמר חז"ל "יש בגר בקבר", ומאי גרעא ח"ו הרבנית בזה?
 ב. כנראה לא ידוע לשואל על דבר השיחות הרבות והמפורשות (כ"ב שבט תשמ"ט, תשנ"ג, תשנ"ב ועוד) אודות הקמת מוסדות על שמה; נתינה לצדקה בגימטרייה דשמה; המדובר אודות "זרעה בחיים" על-ידי "הליכה באורחותיה והתנהגות ברוחה" (!); נתינת שמה לילדות; שהסתלקותה כבת נשיא הדור פועלת עלייה בכל בני-ישראל (!!!) (קונטרס "בך יברך ישראל" בתחילתו), ועוד ועוד. הלזה לא יקרא 'נשמה כללית'?

ג. אידי ואידי איתנה ביה: 'מנהג ישן' - משום שכך נהג רבנו, וחסידים נוהגים במנהגי הרביים שנהגו רביים; ו'מנהג חדש' הוא - משום שחידש רבינו שביום זה החלה 'תקופה חדשה', ודיבר במעלתו של יום זה בסגנון וביטויים שלא שמענו אפילו בימי יארצייט של שאר רבותינו נשיאנו.

אחד מאנ"ש בצפון (שמכתבו של הכותב הובא לפניו)

פרשת תרומה

ויקחו לי תרומה (כה,ב)

שני פירושים בתיבת "תרומה": הפרשה והרמה. ושניהם עולים בקנה אחד: כשאדם מפריש מכספו וזהבו לדבר של קדושה, הוא מרים אותם מחומריותם וגשמיותם ומעלה אותם לגבוה, לרוחניות ולקדושה. כפתגם הידוע של רבנו הזקן: השם יתברך משפיע לאדם גשמיות, והאדם עושה מהגשמיות - רוחניות.

(לקוטי שיחות חלק יא, עמ' 315)

* * *

'לי' בגימטרייה ארבעים, רמז למה שאמרו רז"ל (תרומות פ"ד) שהנותן תרומה בעין יפה תורם אחד מארבעים.

(אור התורה, שמות כרך ה', עמ' א'שמה)

אשר ידבנו לבו (כה,ב)

יהודי הנודב מממונו לדבר שבקדושה, נותן זאת בכל הלב ועם כל הלב - "אשר ידבנו ליבו". צריכים רק למצוא את הגישה המתאימה לעוררו, ואז נותן כל אחד ואחד כפי יכולתו: זה זהב, זה כסף וזה נחושת.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1275)

* * *

"ויקחו לי תרומה" - על-ידי פעולה זו יתרומם ויתגדל שמי, "מאת כל איש" - אך, רק מי שהוא "כולו איש" מסוגל לפעול הרמה והגדלה זו. ומיהו "כולו איש" - "אשר ידבנו ליבו" - אדם שליבו זך וברור לאביו שבשמים.

(אור תורה (רמזי תורה), פר' תרומה, עמ' 70)

זהב וכסף ונחשת (כה,ג)

נאמר בספרים שיש כאן שלוש דרגות בנותני צדקה, כמרומו בראשי-התיבות: 'זהב' - זה הנותן בריא. 'כסף' - (הנותן רק) כשיש סכנת פחד. 'נחשת' - (הנותן צדקה רק כשהוא שכיב-מרע וזו היא) נתינת חולה שאמר תנו.

ומאחר שצדקה שקולה כנגד כל המצוות, יש לומר ששלוש הדרגות הללו הן בעצם שלוש דרגות בשליחות הכללית של "ועשו לי מקדש", לעשות את העולם דירה לקב"ה:

"זה הנותן בריא" - עבודת הצדיקים שהיא עבודה מושלמת. "כשיש סכנת פחד" - כשהאדם מושפע מההעלם וההסתר שבעולם, ורק על-ידי עבודת הצדקה פודה את עצמו ומשתחרר מההשפעה השלילית. "נתינת חולה שאמר תנו" - מצב שבו הנותן מושפע מהעולם עד כדי כך שהוא כבר 'חולה'.

למדנו כאן שגם חולה יכול לתת צדקה, וכל אדם מישראל, יהיה מי שהיה, יכול להשתתף במלאכת המשכן, היא המלאכה של הפיכת העולם למכון לשבתו יתברך.

(התוועדות' תשמ"ט כרך ב, עמ' 330 ואילך)

ועשו ארון... אמתיים וחצי אורכו ואמה וחצי רוחבו ואמה וחצי קומתו (כה,י)

מידות הארון היו כולן חצויות, כי הארון רומז לתורה, והתורה צריכה לפעול באדם הלומד תורה את שבירת הרגילות והמידות הרעות שלו.

(ספר המאמרים קונטרסים כרך א, עמ' 318)

תיעשה המנורה (כה,לא)

תיעשה המנורה: מאליה, לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה: השלך את הכיכר לאור והיא נעשית מאליה (רש"י)

מדוע נתקשה משה בעשיית המנורה דווקא ולא בעשיית שאר הכלים?
אלא המנורה היתה צריכה להאיר את חושך העולם, וכמאמר רז"ל (שבת כב) "עדות היא לכאי עולם שהשכינה שורה בישראל". ולכן הוקשה למשה: איך אפשר להאיר את חושך העולם על-ידי מנורה גשמית? אמר לו הקב"ה: אמת שאין הדבר בכוחו של בן-אדם, אך השלך את הכיכר לתוך האש, ואני אעשה מזה מנורה.

הקב"ה אומר לאדם: אינני מסתפק ברוחניות שלך, בלימוד התורה שלך, בתפילתך, ובקיום המצוות שלך. אני דורש ממך שגם מהגשמיות שלך תעשה לי מקדש. אולם לא תוכל לעשותו לכרך; אני אעשה את זה. עליך רק להשליך את הזהב שלך לתוך האש שבליכך, היינו רשפי אש האהבה לה'.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 174)

ככר זהב טהור יעשה אתה (כה,לט)

'ככר' בגימטרייה 'רם' או 'מר'.

ללמדך: בכל מצב שהאדם נמצא, אם במצב-רוח של התנשאות והגבהה מענייני העולם ('רם'), או שהוא שבור ונדכה מענייני העולם ('מר') - עליו לעשות מזה 'מנורה' להשם יתברך.

(ספר המאמרים קונטרסים כרך א, עמ' 334)

ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים (כו,טו)

שורש המילה 'שיטים' הוא 'שיטה', שמשמעותה נטייה (כי מחמת גובהו של עץ השיטה הוא נוטה לכאן ולכאן). דהיינו, יש דבר שהוא אמצעי, וההטיה לאיזה צד, למעלה או למטה, נקראת שיטה. אף תיבת 'שטות' היא מאותו שורש. נמצא כי 'שיטים' ו'שטות' - כולם משורש אחד. והנה דרך המיצוע היא דרך ההיגיון והשכל. ההטיה מדרך זו למטה היא 'שטות דלעומת זה' (דקליפה), וההטיה כלפי מעלה היא 'שטות דקרושה'.

'שטות דלעומת זה' היא אותה רוח שטות הגורמת לאדם לחטוא, וכמאמר רז"ל (סוטה ג) "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". 'שטות דקרושה' היא כאשר יהודי עובר את ה' באופן שלמעלה מטעם ודעת, ועל-דרך מה שאמרו רז"ל (כתובות יז), "אהני ליה שטותיה לסבא". עבודת האדם היא אפוא להפוך את ה'שטות דלעומת זה' ל'עצי שטים עומדים' - 'שטות דקרושה'.

(ספר המאמרים תש"י, עמ' 114)

"כאילו הם עוסקין בבניין הבית"

על-פי הוראת כ"ק אדמו"ר, להוסיף לשיעורי החת"ת של ימים אלו
מפירושי חז"ל בתורה שבעל-פה (על-כל-פנים מאמר ופירוש אחד של
פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים" - הננו מביאים כאן לקט כזה,
לימי השבוע הבא עלינו לטובה

שבת-קודש פרשת תרומה

וכן לפאת צפון באורך קלעים מאה אורך ועמודיו עשרים ואדניהם עשרים
נחושת ווי העמודים וחשוקיהם כסף (כז,יא)

ווי העמודים. תניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר, כתב עברי לא נשתנה כל עיקר, שנאמר ווי העמודים, מה
עמודים לא נשתנו אף וויים לא נשתנו.

(סנהדרין כב,א)

יום ראשון

ואתה תצווה את בני-ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות
נר תמיד (כז,כ)

להעלות נר. תני רמי בר חמא, פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת, אין מדליקין בהם
במקדש, כרי שתהא שלהבת עולה מאליה ולא על-ידי דבר אחר, משום שנאמר להעלות נר.

(שבת כא,א)

יום שני

ונתת אל חושן המשפט את האורים ואת התומים והיו על לב אהרון בבואו
לפני ה' ונשא אהרון את משפט בני-ישראל על לבו לפני ה' תמיד (כח,ל)
את האורים ואת התומים. תניא, למה נקרא שמן אורים ותומים? אורים - שהם מאירין לישראל, תומים

- שהן מתיימן לפניהם את הדרך. שבשעה שהיו ישראל תמימן, היו מכוונים להם את הדרך.

(ירושלמי יומא פז, הלכה ב)

יום שלישי

ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת (כה,לא)

כליל תכלת. תכלת היכי צבעינן לה, מייתנין דם חילזון וסממנים ורמינן להו ביורה ומרתחינן להו ושקילנא פורתא בביעתא (=לוקחים מעט בכלי קטן) וטעמינן להו באודרא (=וטובלים בו פיסת צמר לבדיקה) ושדינן לההוא ביעתא וקלינן לאודרא (=שורפים לאחר מכן את הצמר ושופכים את הנותר בכלי הקטן), ושמע מינה טעימא פסולה (הטעימה, כלומר השימוש לצורך הבדיקה, פוסלת) משום שנאמר כליל תכלת.

(מנחות מב,ב)

יום רביעי

והגרת אותם אבנט אהרון ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחוקת עולם ומלאת יד אהרון ויד בניו (כט,ט)

והיתה להם כהונה. תניא, מחוסר בגדים שעבר עבודתו - פסולה. דאמר קרא והגרת אותם וגו' והיתה להם לחוקת עולם. בזמן שבגדיהם עליהם - כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם - אין כהונתם עליהם.

(זבחים יז,ב)

יום חמישי

שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבוא אל אוהל מועד לשרת בקודש (כט,ל)

אשר יבוא אל אוהל מועד. תניא, יכול יהא בנו של משוח מלחמה משמש תחתיו כדרך שכנו של כהן גדול משמש תחתיו, תלמוד לומר שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבוא אל אוהל מועד, מי שראוי לבוא אל אוהל מועד, יצא זה שאינו ראוי לבוא אל אוהל מועד.

(יומא עג,א)

יום שישי

ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (כט,מג)

ונקדש בכבודי. אל תקרא בכבודי אלא במכובדי, ודבר זה אמר הקב"ה למשה ולא ידע מי הוא עד שמתו בני אהרון. אמר ליה משה לאהרון, אהרון אחי, לא מתו בניך אלא להקדיש שמו של הקב"ה.

(זבחים קטו,ב)

הלכות ומנהגי חב"ד

הכנות לפורים:

(קוצ'מע), נמצא שעטנז גמור. החכם עיניו בראשו לבודקם מראש במעבדת-שעטנז מוסמכת.⁵

מבצע פורים:

יש לעורר על ההכנות לענייני פורים (ואף בשבת, שהרי "מפקחין על צורכי ציבור בשבת"), כדי שייעשו באופן מסודר ובהצלחה, ובהדגשה מיוחדת ליהודים הנמצאים בבתי-זקנים, בתי-רופאים, בתי-האסורים, ובצבא (ומשטרה) בכל מקום, ועל-אחת-כמה-זכמה בנוגע לצה"ל, שעומדים ומגינים בגופם במסירות-נפש ממש על גבול ארץ-ישראל. ו"שמחה פורין גדר" תגרום הצלחה רבה בכל זה.

כמו-כן יש להשתדל בעוד מועד לדאוג לנתינת צורכי הפורים לכל הזקוקים לכך.

זיכוי הרבים:

* המזכים את הרבים במקרא מגילה, יעדיפו את הקריאה ביום על זו של הלילה, הן מפני שהציבור אינו מודע לה דיו, והן ועיקר מפני (וכדאי לפרסם) שהיא הקריאה העיקרית.⁶

"שתי המצוות: 'משלוח-מנות' ו'מתנות-לאביונים',

(5) לוח 'דבר בעתו'.

(6) ראה שע"ת סי' תרפ"ז ס"ק א, ונטעי גביראל פמ"ב ס"ו. אבל אם יש לו הזדמנות לשמוע בלילה, לא יוותר עליה מפני החשש שמא עי"ז לא ירשו לו מחר לקרוא, ראה שו"ת רדב"ז ח"ד סי' יג, הובאה בקו"א לשו"ע אדמו"ר סי' רעא ס"ק א, ובארוכה בקובץ 'התמים' החדש, גיליון כז עמ' 55 וש"נ.

בקשר למצוות ומבצעי חג הפורים, כתב הרבי: "אשר כל זה דורש זמן והכנה ופעולה - על-כל-פנים מתחיל מראש-החודש", וכן: "כבכל דבר חשוב - צריכה להיות הכנה מבעוד מועד, על-כל-פנים מראש-החודש".²

יש להתחיל ולהשלים מבעוד מועד את כל ההכנות הדרושות למבצע פורים בכל העולם כולו, שלא יישאר אפילו יהודי אחד בפניה נידחת בקצווי תבל שלא יהיה נכלל במבצע פורים.³

נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים על-ידי כל אחד ואחת, יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחו"ל וכן (ועל-אחת-כמה-זכמה) בארצנו הקדושה, על-דבר ההשתדלות שכל ענייני פורים יהיו באופן ד"ברוב עם הדרת מלך".⁴

* בכמה תחפושות וכובעי פורים (במיוחד של חיילים ושוטרים ממזרח אירופה) ובכובעי-חורף

(1) לקוטי-שיחות כרך יא עמ' 340.

(2) ממכתב (כללי-פרטי) אדר"ח אדר תשמ"ב.

(3) משיחת ש"פ תרומה תנש"א ס"י, ספר-השיחות ח"א עמ' 350.

בכמה שנים היה הרבי מקשר את ההתעוררות ל'מבצע פורים' עם 'מבצע תורה', כמו"ל "ליהודים היתה אורה - זו תורה" ('אוצר מנהגי חב"ד', חודש אדר, עמ' רפו).

(4) משיחת ש"פ ויקרא תשמ"ט ס"ח, ספר-השיחות ח"א עמ' 335, ושם פירוט: במשתה ושמחה - שהולכים לשמח מבית לבית (מלבד ההשתתפות ברוב עם לאחר הסעודה עם בני משפחתו); במתנות לאביונים - לתת ברוב עם לגבאי או לקופה של צדקה (שהרי לעניים עצמם יש לתת בתכלית הזהירות בכבודם). וכל זה - כהוספה באחדות ישראל, הבאה כהכנה לסיום הגלות, עיי"ש.

זאת גם במנות המוכנות להם בחדר האוכל¹⁰) ביניהם לבין עצמם, איש לרעהו ואשה לרעותה. כן יש לחלק להם מטבעות כדי שיקיימו 'מתנות לאביונים'.

שבת קודש פרשת תרומה,

ד' באדר

בקריאת התורה, קריאת 'שלישי' מתחילה מפרשת המנורה: ועשית מנורת זהב טהור (כה, לא)¹¹.

יום שלישי,

ז' באדר¹²

יש להשתדל להוסיף ביום זה בשמחה של תורה ובשמחה של מצווה, כיוון שנולד בו משה רבינו ע"ה, מושיען של ישראל¹³.

בשבעה באדר - וכן בתפילת מנחה שלפניו - לא

10 ועד"ז במאושפזים בבית-רפואה, דיירי בית-אבות, ותלמידים בפנימייה. ועצ"ע מה דין בניישיבה שאינם משלמים. ולכאורה יש ראייה לזה מדין בן סורר שנב מאמו (סנהדרין עא,א), ומדין פת שעל השולחן (אור"ח סי' שסו, בשו"ע אדמור"ז סט"ז), ומאידך צ"ע מדין אורח שקידש אשה במנה שלו, שלהרבה דעות מקודשת רק מספק (אה"ע סי' כח סי"ז, עיי"ש בב"ש, ובאוצר הפוסקים ס"ק צב בארוכה). וראה בס' מצות מצוה פי"א ס"ט וש"נ.

11 כך נקט הרבי בפשטות, 'תורת מנחם - התוועדיות' תשמ"ה ח"ג עמ' 1511, בלתי מוגה (כבחומשים הרגילים, ולא כבתנ"ך קורן). אגב, מכיוון שהרבי נהג בקביעות לשמוע קרה"ת ולקרוא ההפסטה מתוך חומש 'תורה תמימה' [משא"כ לשיחות-רש"י השתמש ב'מקראות גדולות'], נהג הבעל-קורא בבית-חינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמן ע"ה, לקרוא כחומש זה - שהוא 'מנהג מדינתנו' - בכל מקום שיש חילוקים בין הדפוסים השונים ואין הוראה אחרת (וכן מוקלט מפיו בראש קלטות קרה"ת שלו).

12 ביום זה כתב משה רבינו ע"ה שנים-עשר ספרי-תורה ונתנם לכל השבטים, ועוד אחד שהניח בארון. ומוזה הוראה לחיזוק השליחות להגברת לימוד התורה מתוך קבלת-עול (לקוטי-שיחות כרך כ"א עמ' 317. וראה 'היום יום' דהיום).

ביום זה נאמר הצינוי לכל איש ישראל לכתוב ספר-תורה לעצמו. ביאר אודות אופן קיום מצווה זו למעשה לכל ישראל, בלקוטי-שיחות כרך כ"ד עמ' 207 ואילך, ובלה"ק ב'שערי הלכה ומנהג' יו"ד סי' קיא.

13 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ב עמ' 388. תשמ"ו ח"ב עמ' 589.

מכיוון שהן עיקר בעניין הפורים, בנקל יותר לקיימן... ולכן החובה (והזכות) להשתדל ביותר... ולפרסם...: (א) גודל מעלת מצוות אלו; (ב) שנקל מאוד לקיימן; (ג) שכל אחד ואחד שהגיעו לגיל מצוות מחוייבים בהן; (ד) ולא עוד, אלא שגם הקטנים והקטנות שהגיעו לחינוך ו"ספיקא לחומרא", יקיימו בעצמם מצוות אלו.

הרבה מהצעירים סומכים על הדעה שאפשר לצאת ידי חובה על-ידי שההורים מקיימים מצוות אלו, אבל לצערנו קורה שגם הורים רבים אינם מקיימים זאת כראוי. על-כן, עם כל הכבוד הראוי, מתבקשים הרבנים, המחנכים וההורים, להזכיר לילדים שבהשפעתם [בכל בתי-הספר, מכל סוג] לקיים באופן אישי את מצוות 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים', ביום הפורים:

ל'משלוח מנות' דרושים רק שני מיני מאכל, כגון תפוח וסוכרייה⁷; או מאכל ומשקה, כגון פרוסת עוגה ומשקה קל. ו'מתנות לאביונים' אפשר לקיים בשתי פרוטות, פרוטה [10 אגורות⁸] לכל אביון. ומובן שכל המרבה בצדקה הרי זה משובח.

כשנותנים לחיילים וכדומה 'משלוח-מנות', יש להקפיד לתת לאנשים בשם 'צעירי-חב"ד' ולנשים בשם 'נשיי-חב"ד'⁹, וכדי שהם בעצמם יקיימו המצווה - יש להדריכם להחליף את המנות (ויכולים לקיים

7 ממכתב המזכירות (אג"ק ח"כ עמ' קעז). ואולי הסוכריה היא שיעור-מינום (ראה הדעות בנושא בילקוט יוסף ח"ה עמ' סח"ש ובפסקי תשובות סי' תרצ"ה אות יח, וש"ס), וע"ד שביקש הרבי, מפני "חוסר האמצעים", תפילין "כשרים בלי כל פקפוק" אבל "קטנים" (אג"ק ח"ב עמ' כה). אבל למעשה, פעם אחת (באחת השנים תשל"ו-י?) כשהכניסו רבי לדוגמא את המשלוח מנות' של צ"ח בניר-יורק, הגיב שאחת המנות היא "פחות מכשיעור", ועקב זאת פתחו והשלימו כמאה אלף חבילות-מנות! (והעירוני שאולי ע"פ המבואר (שיחות-קודש תשל"ו ח"א עמ' 565. ראה מגילה ז, רע"ב. ערוה"ש סי' תרצ"ה סט"ו) שהחשיבות תלויה לפי הנותן והמקבל, הרי לקטנים חשוב גם ממתק ב'כזית' מצומצם, אבל גדולים צריך יותר).

8 ערך ה'פרוטה' כיום לפי קרן המעשרות בירושלים ת"ו 6-7 אגורות. בפועל אין כיום מטבעות של אגורות בודדות, אלא מטבעות של 5 או 10 אגורות. הנפקא-מינה היא לנותן שווה-כסף.

9 וגם דברי ההתעוררות לנשים - שיבואו מנשים דווקא ('אוצר' עמ' רפו, משיחת אדר"ח אדר תשל"ה).

בארה"ב (בשנת ה'ש"ת).
 "יש לנצל יום סגולה זה... להוסיף ביתר שאת וביתר
 עוז בהפצת התורה בכלל, והפצת המעיינות חוצה
 בפרט, בכל מקום ומקום, בכל קצווי תבל... באופן של
 הוספה משנה לשנה..."¹⁵.

היו נשיאי חב"ד אומרים תחנון. זאת דווקא לאחר שעלו
 לנשיאות, אבל לא לפני זה¹⁴.

יום חמישי, ט' באדר

יום בוא כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לדור בקביעות

15) משיחת ט' אדר ה'תש"נ, סה"ש תש"נ ח"א עמ' 332. וראה גם
 בסה"ש תשמ"ט ח"ב עמ' 544, תנש"א ח"א עמ' 361, 'והתועדויות'
 תשמ"ה ח"ב עמ' 1321 (לא מצאתי מאומה על יום זה בס' 'שערי
 המועדים - חודש אדר', ובוודאי ישלימו במהדורות הבעל"ט).

14) ספר־המנהגים עמ' 72, מרשימותיו של הרבי (היום יום' ח"ב,
 במהדורה שבס' חת"ת - קטע מס' 10. וציינו ללקוטי שיחות חט"ז
 עמ' 351 הערה 79). אבל הרבי עצמו היה אומר ביום זה (עכ"פ בכ"כ
 שנים, כשלא היה חתן בביהכ"נ) תחנון במנחה עם הציבור (ראה גם
 'אוצר מנהגי חב"ד - חודש אדר' עמ' רלח).

לזכות
 אנשי החסד הדגולים
 הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
 ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
 בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש